

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Vojtěcha Šimíčka a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **S. M.**, zastoupen JUDr. Martinem Horčicem, advokátem se sídlem Kolín, IV., Politických vězňů 27, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 27. 1. 2005, č. j. 47 Az 398/2003 - 28,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobce jako stěžovatel domáhá zrušení shora uvedeného rozsudku Krajského soudu v Praze, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí Ministra vnitra ze dne 10. 2. 2003, č. j. OAM-5955/VL-11-K04-2001 o neudělení azylu z důvodů nesplnění podmínek uvedených v § 12, § 13 odst. 1 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky (dále jen zákon o azylu). Rozsudek krajského soudu vycházel ze skutečnosti, že rozhodnutí žalovaného je vydáno v souladu se zákonem, neboť správní orgán vyšel ze spolehlivě zjištěného skutečného stavu věci, žadatel tvrdil pouze důvody ekonomické a důvody náboženského pronásledování účelově označil až v žalobě.

Stěžovatel proti tomu v kasační stížnosti namítá důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a), b, d) s. ř. s. Konkrétně nezákonnost spočívající v nesprávném právním posouzení věci, vady řízení před správním orgánem, pro které jeho rozhodnutí nemá oporu ve spise, a nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí. Žalovaný i soud vycházeli

pouze z obecných zjištění bez ohledu na osobní situaci stěžovatele, nebyly řádně opatřeny dostatečné důkazy a tyto nebyly náležitě zhodnoceny. Stěžovatel, ač žil na Ukrajině řádným životem, byl vystaven řadě zásahů do svých základních občanských a lidských práv a svobod. Byl vystaven perzekucím kvůli svému náboženskému přesvědčení, oznámení takového jednání by vedlo jen k perzekuci intenzivnější. Ve stěžovatelově nelehké důkazní situaci to byl správní orgán, který mohl opatřit zprávy prostřednictvím mezinárodních organizací chránících lidská práva; to však neučinil. I když se poměry v jeho vlasti změnily, nastolení demokratických principů je záležitostí dlouhodobou; proto má obavu z návratu. Stěžovatel považuje za rozporné s právní úpravou i dobrými mravy, aby žádosti o azyl byly odmítány jen pro důkazní nouzi proto, že on z obavy o svůj život a zdraví musel uprchnout do země pro něho bezpečné. Stěžovatel po dobu několika let žije na území České republiky a pracuje - tedy žije řádně a není odkázán na nikoho jiného, což je paradoxně hodnoceno v jeho neprospěch. Taková aplikace zákona je pro něho nepřiměřeně tvrdá. Současně stěžovatel požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalovaný v písemném vyjádření ke kasační stížnosti popřel důvodnost kasační stížnosti s tím, že jeho rozhodnutí a i napadený rozsudek byly vydány v souladu s právními předpisy. Stěžovatel v průběhu správního řízení uvedl, že jeho cílem je legalizace pobytu, neboť ve své zemi měl ekonomické problémy. Důvody náboženské označil až v žalobě, což je třeba považovat za účelové. Navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpení podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpení pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) – ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Nejvyšší správní soud posuzoval důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.).

Ke kasačním tvrzením ze správního spisu vyplynulo, že stěžovatel v návrhu na zahájení azylového řízení dne 23. 6. 2001 uvedl ke svému náboženskému vyznání „pravoslavná církev-křesťanství“ a k důvodům žádosti, že na Ukrajině neměl práci a neměl se jak uživit, a že si chce v České republice najít práci a možná se i oženit. V důvodech vlastnoručně napsaných uvedl, že se má doma špatně a nemá žádnou práci, a to že jsou veškeré důvody jeho žádosti. Při pohovoru dne 7. 2. 2003 (poznámka soudu: časový odstup byl způsoben rozhodnutím o zastavení řízení a jeho zrušením) upřesnil, že Ukrajinu opustil někdy v r. 1998 nebo v r. 1999 a do České republiky přijel za prací, o azyl po příjezdu nežádal, neboť měl povolení na 3 měsíce. Teprve poté zde zůstal nelegálně, chtěl by si však touto cestou pobyt zlegalizovat. K důvodům opuštění Ukrajiny poukázal na to, že se tam špatně žije a k přežití se musí krást. Bydlel v horách, kde nic nebylo, žádná práce.

Na Ukrajině nikdy nikde nepracoval, po ukončení vojny občas jezdil pracovat na Slovensko. K upřesňujícím dotazům popsal svou snahu sehnat práci a neutěšené pracovní podmínky se závěrem, že Ukrajinu opustil z ekonomických důvodů. V závěru pohovoru mu byl představen přehled zpráv o stavu na Ukrajině, neprojevil však přání se s nimi seznámit.

Žalovaný rozhodl dne 10. 2. 2003 o neudělení azylu podle § 12, § 13 odst. 1 a § 14 zákona o azylu a současně vyslovil, že se na něho nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona. V rozhodnutí jsou zhodnoceny azylové důvody podle § 12, § 13 odst. 1 i § 14 zákona o azylu s argumentací o jejich nenaplnění. V rozhodnutí konstatoval i zjištění ze zprávy Ministerstva zahraničních věcí USA o stavu dodržování lidských práv na Ukrajině a za rok 2001 a z aktuálních informací z databází ČTK.

Žalobou se stěžovatel domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného s poukazem na nedostatek přesného a úplného zjištění skutečného stavu věci. Odkázal na ust. § 3 odst. 4, § 32 odst. 1, § 34 odst. 1, § 46 správního řádu. Uvedl, že na Ukrajině měl problémy z důvodů svého náboženského vyznání, neboť je příslušníkem S. J., a proto byl diskriminován a nemohl proto získat práci.

Namítá-li stěžovatel nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., je třeba vycházet ze zákonných podmínek pro udělení azylu.

Podle § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec: a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má. Za pronásledování se pro účely tohoto zákona (v rozhodném znění) považuje ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady ve státě, jehož je cizinec státním občanem. Pro posouzení naplnění těchto podmínek je rozhodující především tvrzení žadatele, neboť on je tím, kdo se domáhá udělení azylu a kdo má povědomí o důvodech, které jej k tomu vedou. Stěžovatel v daném případě takto v průběhu azylového řízení označil výhradně důvody ekonomické, a to jak ve vlastnoručně psaném vyjádření, tak v protokolované žádosti i při pohovoru, při němž byl na konkrétní důvody opakovaně dotazován, stejně jako mu byla položena i otázka k jeho náboženskému vyznání. V průběhu celého správního řízení, v daném případě i velmi dlouho trvajícím, setrval na shodných ekonomických důvodech a ani nezminil jakékoliv problémy náboženského charakteru, natož, aby poukázal na konkrétní případy diskriminace, s jeho náboženským cítěním či projevy spojené. Žalovaný pak plně v mezích žadatelova tvrzení posoudil tvrzené důvody a nemohl než shledat, že dány nejsou.

Krajský soud, vázán žalobními námitkami, ovšem již byl povinen k tvrzení o náboženské perzekuci přihlédnout. Je třeba souhlasit s jeho postupem, kdy toto nové tvrzení vážil ve vztahu k tvrzením předestřeným ve správním řízení. Za situace zjevné ze správního spisu však nebylo možno toto žalobní tvrzení hodnotit jinak, než jako účelové. Kromě opakovaného udání ekonomických důvodů se totiž žalobce zmiňoval i o hledání práce a o důvodech pro které nebylo možno žádnou sehnat – ty spatřoval v obecných a pro všechny shodných poměrech v daném místě. Stejně tak je jeho nové žalobní tvrzení v rozporu s jeho vyjádřením k náboženskému vyznání, jak je uvedl do protokolu. Přitom žalobce neuvedl

žádnou skutečnost, která by mu bránila v úplném vyjádření k azylovým důvodům a ze spisu ani nevyplývá, že by ho v jeho právu žalovaný nějak omezoval.

Posouzení právní otázky, spočívající v posouzení azylových důvodů, v daném případě proto zcela odpovídá zákona a kasační námitka podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. naplněna nebyla.

Stěžovatel poukazuje dále na nedostatek skutkových zjištění žalovaného, který měl být zřejmě důvodem ke zrušení rozhodnutí soudem ve smyslu § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Jak bylo výše uvedeno, rozhodné pro zjištění skutečného stavu je vždy tvrzení žadatele o azyl. Od tohoto tvrzení se odvíjí potřeba dalšího dokazování. Označil-li žadatel opakovaně důvody ekonomické, eventuálně snahu o legalizaci pobytu v ČR, nevyvolává toto tvrzení žádnou důkazní potřebu. Žalovaný opatřil zprávy o stavu dodržování lidských práv na Ukrajině, jejich seznam je obsažen v protokole a je věcí žadatele, že nevyužil možnosti se s nimi seznámit. Žalovaný z nich vycházel i při hodnocení poměrů na Ukrajině v důvodech svého rozhodnutí. Jistě lze obecně říci, že žadatel o azyl je do určité míry omezen v předkládání vlastních důkazů o pronásledování – v daném případě však žádné pronásledování neoznačil. Ostatně i v žalobě a v kasační stížnosti jsou jeho perzekuční námitky na úrovni velmi obecné a neověřitelné. Skutečnost, že stěžovatel v ČR několik let žije a pracuje, nebyla nijak hodnocena k jeho tíži, stejně tak ovšem nemůže být hodnocena v jeho prospěch, neboť v tom azylové důvody nespočívají. Nebyla proto shledána důvodnou ani kasační námitka podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., pod kterou je třeba podřadit veškeré výtky s výjimkou nesprávného právního posouzení. Nelze proto shledat důvodnou kasační námitku podle § 103 odst. 1 písm. d), neboť postrádá konkrétní náplň. Směřoval-li snad stěžovatel poukazem na nesrozumitelnost či nedostatek důvodů rozhodnutí i k rozhodnutí soudnímu, lze jen dodat, že rozsudek se srozumitelně a v dostatečném rozsahu vypořádal se všemi žalobními námitkami a jeho důvody jsou řádnou oporou výroku.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že není dán žádný kasační stížností uplatněný důvod pro zrušení napadeného rozsudku, a proto kasační stížnost žalobce jako nedůvodnou podle ustanovení § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

Stěžovatel neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení a úspěšnému žalovanému náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se žalovanému právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává (§ 60 odst. 1, § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. května 2006

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu

